

Aan de vaste commissie voor OC&W
Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Hoofdpijnenbrief emancipatie (*Kamerstukken II* 2010/2011 27017 nr. 74) en
Kabinetsreactie Concluding Observations CEDAW (*Kamerstukken II* 2009/2010
30420 nr. 154)

Den Haag, 31 mei 2011

Geachte dames en heren,

Op 8 juni aanstaande zult u met minister van Bijsterveldt in een Algemeen Overleg van gedachten wisselen over de Hoofdpijnenbrief emancipatie en diverse andere aan het onderwerp gerelateerde stukken.

Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag, een samenwerkingsverband van verschillende NGO's en individuele experts, wil u met deze brief een aantal overwegingen voor dit overleg meegeven.

Toezegging nadere besluitvorming over aanbevelingen CEDAW ingetrokken?

Aan het begin van het zomerreces 2010 zond mevrouw van Bijsterveldt als staatssecretaris in het demissionaire kabinet u de kabinetsreactie op de Concluding Observations van CEDAW (*Kamerstukken II* 2009/2010 30420 nr. 154). Ze schreef geen voorstellen voor nieuw beleid te kunnen doen vanwege de demissionaire status van het kabinet. Van Bijsterveldt stelde expliciet nadere besluitvorming van het nieuwe kabinet in het vooruitzicht over het naamrecht, het optreden tegen discriminatie van vrouwen door de SGP, de afstemming in het Koninkrijk, het versterken van coördinatie van emancipatiebeleid en gender mainstreaming en het uitvoeren van emancipatie effectrapportages, het sneller doen toenemen van het aantal vrouwelijke hoogleraren, de aanbevelingen van de Task Force Deeltijd Plus en het uitvoering geven aan de aanbevelingen over immigratiebeleid en daaraan gerelateerde zaken en zwarte en migranten vrouwen (para 42 en 43). Minister van Bijsterveldt laat echter namens het nieuwe kabinet in de Hoofdpijnenbrief

emancipatie al deze onderwerpen onbesproken (*Kamerstukken II 2010/2011 27017* nr. 74).

Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag wijst er op dat Nederland als verdragspartij gehouden is het VN-Vrouwenverdrag te implementeren en de aanbevelingen van CEDAW uit te voeren, onafhankelijk van de status of politieke samenstelling van het kabinet. Een algemene intentieverklaring, zoals "*Het kabinet doet haar voordeel met de aanbevelingen van het comité, betreft deze bij de beleidsvorming*" (p.4) mag niet volstaan.

Het Netwerk dringt er dan ook bij u op aan, de minister te verzoeken een overzicht te geven van de beleidsvoornemens van het kabinet op bovengenoemde onderwerpen met betrekking tot de aanbevelingen van CEDAW, conform haar eerdere toezegging in de brief van 5 juli 2010.

Eveneens door CEDAW op de agenda van regering geplaatst

Voor het overige verwijst de minister naar haar eerdere brief die "*al een uitvoerige inhoudelijke reactie op de aanbevelingen bevat*". Naar de mening van het Netwerk negeerde het demissionaire kabinet in die eerdere brief ten onrechte dat CEDAW over veel meer onderwerpen concrete aanbevelingen deed of om beleidsintensivering vroeg. Het is internationaal rechterlijk goed gebruik om Concluding Observations van de toezichhoudend comités bij de VN-Mensenrechtverdragen niet te negeren of te verdraaien. We geven hieronder enige voorbeelden van beleidsterreinen waarop aanbevelingen genegeerd zijn en zullen in een bijlage puntsgewijs commentaar geven op alle onderdelen van reactie van 5 juli 2010. Waar mogelijk legt het Netwerk daar tevens een relatie met hetgeen in de Hoofdlijnenbrief Emancipatie aan de orde komt.

Gelijke rechten voor huishoudelijk personeel

CEDAW roept Nederland op maatregelen te treffen om te waarborgen dat vrouwelijke huishoudelijke krachten volledig aanspraken kunnen maken op sociale zekerheid en andere voorzieningen voor werknemers. Er moet een einde komen aan deze indirecte discriminatie van vrouwen. Minister Kamp vermeldt CEDAW's oproep niet eens in zijn brief over de rechtspositie van huishoudelijk personeel van 10 maart 2011 (*Kamerstukken II 2010/2011 29544* nr. 281).

Risico-analyse prostitutie regulering

CEDAW heeft ook een zeer kritische reactie op het wetsvoorstel Regulering Prostitutie en beveelt aan om onderzoek te doen naar de risico's van de invoering van registratieplicht, bijvoorbeeld voor de veiligheid en de bescherming van de privacy van sekswerkers. Voordat besluitvorming over het nieuwe beleid plaats vindt moet de proportionaliteit tussen doel en middel heroverwogen worden, gelet op de verwachte geringe effectiviteit, de kosten en de aantasting van privacy.

Vrouwenhandel

In de kabinetsreactie van 5 juli 2010 is de urgentie van CEDAW's aanbevelingen niet onderkend: "*Het Comité dringt er bij Nederland voorts op aan zijn verplichtingen na te komen door alle slachtoffers van mensenhandel te beschermen, ongeacht of zij bereid of in staat zijn medewerking te verlenen aan gerechtelijke procedures.*" (onderstr.Nw). Deze aanbeveling werd mede ingegeven door het teleurstellend lage aantal verblijfsvergunningen voor slachtoffers van mensenhandel, waar Nederland in Genève desgevraagd melding van maakte (zie CEDAW/C/SR.916 para 60). Niet voor

niets moet Nederland al in 2012 rapporteren wat het met CEDAW's aanbevelingen gedaan heeft.

Geweld tegen vrouwen is vrouwendiscriminatie

In de kabinetsreactie op dit punt lijkt het kabinet CEDAW's aanbeveling te willen ontlopen met de stelling toe dat de omschrijving van het begrip huiselijk geweld inderdaad genderneutraal is, maar dat de Nederlandse aanpak wel genderspecifiek is. Echter, een genderspecifieke analyse is noodzakelijk om tot een juiste genderspecifieke aanpak te kunnen komen bij het voorkomen en het bestrijden van huiselijk geweld. Zo'n analyse is nodig om te bepalen welke verschillende maatregelen er nodig zijn op samenlevingsniveau en op individueel niveau ten aanzien van mannen en vrouwen. Zonder genderspecifieke analyse blijft verborgen dat geweld tegen vrouwen discriminatie van vrouwen is. In de kabinetsreactie noch in de Hoofdlijnenbrief wordt hier op ingegaan, terwijl het CEDAW juist hierop doelt.

Agendering in Tweede en Eerste Kamer

CEDAW nodigt de verdragspartijen uitdrukkelijk uit om de parlementen bij de implementatie van zijn aanbevelingen en bij de volgende rapportagecyclus te betrekken. Het Netwerk hoopt dat een nadere gedachtewisseling zowel in de Tweede als in de Eerste Kamer zal plaats vinden. Dat is ook de reden dat het Netwerk een soortgelijk schrijven naar de nieuwe Eerste Kamer zendt.

Bewindspersoon en kamerleden in gesprek met CEDAW-leden?

Het Netwerk heeft uit andere EU-landen vernomen dat er goede ervaring is opgedaan door de rapporteur en één of twee andere leden van CEDAW uit te nodigen om de Concluding Observations toe te lichten in een bijeenkomst met politici, vakdepartementen en NGO's. Op deze wijze kunnen de minister en de kamerleden zich in korte tijdspanne effectief in de verplichtingen die voortvloeien uit het Vrouwenverdrag verdiepen. Bovendien is het een uitgelezen mogelijkheid daadwerkelijk invulling te geven aan de passage in het regeerakkoord '*Het Kabinet respecteert internationale verdragen*'. Het Netwerk dringt er bij u op aan de minister te verzoeken de rapporteur van het CEDAW-Comité uit te nodigen.

Leden van het Netwerk zullen u graag desgewenst nadere toelichting geven op deze brief en de bijlage.

Met vriendelijke groet

Namens het Netwerk VN-Vrouwenverdrag
Leontine Bijleveld, Rita Naloo en Ines Orobio de Castro

E: schaduwrapportage@gmail.com

Bijlage: Commentaar op Kabinetsreactie Concluding Observations CEDAW
(*Kamerstukken II 2009/2010 30420 nr. 154*)

Cc: De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart